

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל

להסכם שבין די.בי.אס שירותי לוויין (1998) בע"מ ומקאן אריקסון בע"מ

1. פתח דבר

ביום 19 בספטמבר 2006 הונחה בפניי בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "החוק"), להסכם בין די.בי.אס שירותי לוויין (1998) בע"מ (להלן: "חברת הלוויין") ובין מקאן אריקסון בע"מ (להלן: "מקאן אריקסון").

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי הכבילות אינן מגבילות את התחרות בחלק ניכר של השוק המושפע מן ההסדר, וכי הן אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשוק כאמור, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו.

מטעמים אלו ראוי ההסדר לפטור לפי סעיף 14 לחוק, בכפוף לתנאים המנויים בסיפא להחלטתי, בשל הנימוקים שיפורטו להלן.

2. ההסכם והצדדים לו

2.1 הצדדים

חברת הלוויין היא חברה פרטית, אשר הוקמה בשלהי שנות ה-90 כמתחרה לחברות הכבלים – בעלות מונופולין אזוריים בשוק הטלוויזיה הרב ערוצית למנויים. חברת הלוויין מספקת שידורי טלוויזיה רב ערוצית באמצעות לוויין DBS (Direct Broadcast Satellite). בעלי המניות בה, הם **בזק** החברה הישראלית לתקשורת בע"מ, **יורקום** די.בי.אס בע"מ, **פולאר** השקעות בע"מ, **גילת** די. בי. אס בע"מ ו**לידן** סוכנויות להשקעות (1994) בע"מ. במהלך שנות פעילותה הציגה חברת הלוויין צמיחה מרשימה במספר המנויים ובהיקף הפעילות, כך שכיום חלקה בשוק עומד על כ- 35% מסך שוק הטלוויזיה הרב ערוצית.

מקאן אריקסון היא חברה פרטית, העוסקת במתן שירותי פרסום, הן בעצמה והן באמצעות חברות בנות. מקאן אריקסון בבעלות Inter Public Group LTD, אילן שילוח ואחרים.

2.2 הכבילות בהסכם

עניינו של ההסכם הנו בשירותי הפרסום אותם תעניק מקאן אריקסון לחברת הלווין (להלן: "**ההסכם**"). כחלק מההסכם כבלו עצמם הצדדים בתניות לרכישה והספקה בבלעדיות. על פי ההסכם, מקאן אריקסון מתחייבת להימנע מלהתקשר, בתקופת ההסכם, עם גופים העוסקים **בפעילות ספציפית** המתחרה לזו של חברת הלווין, דהיינו חברות הכבלים, ואשר בפעילות הספציפית הנ"ל נותנת מקאן אריקסון לחברת הלווין שירותי פרסום בפועל.

בהקשר זה נקבע, כי במקרה בו מקאן אריקסון תביא לסיום ההסכם, מכל סיבה שהיא, תמשיך לחול עליה ההתחייבות אותה נטלה על עצמה, למשך תקופה של שלושה חודשים לאחר מועד סיום ההסכם. כמו כן, היה וההסכם יבוא לסיומו, על ידי מי מהצדדים, התחייבותה זו של מקאן אריקסון תמשיך לחול ביחס לצוות הישיר שטיפל בחברת הלווין, למשך תקופה של שישה חודשים לאחר מועד סיום ההסכם.

לצד התחייבותה של מקאן אריקסון, חברת הלווין מתחייבת, בתקופת ההסכם, לקבל באופן בלעדי את שירותי הפרסום ממקאן אריקסון.

תקופת ההסכם היא ל- שמונה עשר (18) חודשים.¹

3. השפעת ההסכם על התחרות

המדובר אם כן, בהסדר לרכישה והספקה בבלעדיות. עם זאת, לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הצדדים לו, לא מצאתי שיש בו לפגוע פגיעה של ממש בתחרות בשוק, בשל הטעמים שיפורטו להלן.

ראשית, תניית הבלעדיות אינה כובלת את מקאן אריקסון לבל יעסוק עם מתחרי חברת הלווין כליל. היא מוסבת על העיסוק הספציפי ולא על המתחרה. לכך חשיבות רבה בעיני: בעוד שטעמה של בלעדיות בעיסוק הספציפי בו ניתן השירות עשויה להיות לגיטימית ואף מובנת, לא כך דינה של בלעדיות בתחומים שאינם חלק מהשירות המסופק. בלעדיות מן הסוג האחרון אינה נחוצה למימוש עיקרו של ההסכם ואף עלולה במקרים מסוימים לפגוע בתחרות. יתרה מזאת, תניית הבלעדיות אוסרת על מקאן אריקסון לעבוד מול חברות טלוויזיה רב ערוצית בלבד, אין איסור על מקאן אריקסון לעבוד מול גורמים עסקיים אחרים, אף בתחום הטלוויזיה.

שנית, לצורך מתן שירותי הפרסום יחשפו מקאן אריקסון ועובדיה למידע רב ומפורט הקשור לחברת הלווין, בין היתר אודות התוכניות השיווקיות והעסקיות של חברת הלווין, צעדים אסטרטגיים שבכוונתה לנקוט, מידע לגבי מערכות השידורים ועוד. ברי אם כן, כי תניית הבלעדיות נחוצה על מנת לשמר את סודותיה של חברת הלווין. בעניין זה יצוין, כי עסקינן בשוק

¹ תקופת ההסכם מתחדשת אוטומטית לתקופה של שנה נוספת בכל פעם.

בו חברת הלווין וחברות הכבלים מתחרות הן על ליבו של הצרכן והן על רכש תכנים – חשיפה של מידע מסווג למתחריה עלולה לפגוע בחברת הלווין פגיעה של ממש. בנסיבות אלה, משך הכבילה העומד על שישה חודשים לאחר מועד סיום ההסכם, הינו סביר.

לבסוף, החשש התחרותי הנובע מהסכמי בלעדיות הוא סגירת השוק, בענייננו תחום הפרסום, בפני מתחרים אחרים (Foreclosure)². אלא שענף הפרסום הישראלי מורכב, ככלל, מעשרות משרדי פרסום, מהם כ-40 עיקריים, ביניהם מקאן אריקסון, המתחרים זה בזה ופתוחים בפני מתחרי חברת הלווין. במצב דברים זה, חסימתה של מקאן אריקסון בפני מתחרי חברת הלווין, אינה מעמידה את האחרונים מול קושי ממשי.³

בבדיקה שנערכה נמצא, כי תקציב רכישת המדיה של מקאן אריקסון עומד בשנת 2006 על כ-209 מיליון דולר, המהווים כ-15% מכלל רכישת המדיה של עשרים המשרדים המובילים⁴ ו-9.6% מכלל היקף רכישת המדיה בכלל.⁵ יוצא איפה, כי אין בהסכם בכדי לחסום נתח שוק משמעותי ואין בו כדי לגרוע מיכולתם של מתחרי חברת הלווין לשירותי פרסום. פרופ' Hovenkamp הטיב לתאר בספרו מתי בלעדיות שכזו עשויה לפגוע בתחרות:

"Exclusive dealing might foreclose competition inefficiently if the upstream firm has a *dominant market position* and entry into the down stream market is restricted."⁶

לסיכום, הוראה המגבילה את התחרות של הצדדים להסכם, **בפעילות הספציפית** בו ניתן השירות, בשוק עם **מתחרים רבים** בו אין לצד הרלבנטי **כוח שוק** או לחילופין נתח שוק משמעותי, **ולפרק זמן סביר**, אינה מקימה חשש לפגיעה של ממש בתחרות. כך גם באשר לכבילה ביחס לעובדים.

4. סוף דבר

לאחר שנועצתי בועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש. תוקפו של הפטור למשך שלוש שנים מהיום.

² ראה H. Hovenkamp, *Federal Antitrust Policy*, (3rd ed., 2005) p. 436.

³ מבין המשרדים הגדולים ניתן למנות את משרדי הפרסום הבאים - באומן בר-ריבנאי, שלמור אבנון עמיחי, אדלר חומסקי & ורשבסקי, ראובני פרידן IPG, גיתם BBDO, גלר ניסים ועוד.

⁴ עשרים המשרדים המובילים בתחום שהיקף רכישת המדיה של כל אחד מהם עולה על 20 מיליון דולר בשנה.

⁵ על פי נתוני יפעת בקרת פרסום בע"מ.

⁶ ראה H. Hovenkamp, *Federal Antitrust Policy*, (3rd ed., 2005) p. 436.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

מרב בארי כלכלנית ראשית, משנה לממונה

בתוקף תפקידי כממלאת מקום הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, ה כסלו תשס"ו

26 נובמבר 2006